

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/95/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5917200065
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5917200065.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu - sudcov JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu - Z. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/X, Y., v zastúpení právne - Mgr. Monika Dubská, advokátka so sídlom I. XXX/XX, XXX XX V., proti žalovanej - M. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXX, v zastúpení právne - JUDr. Milan Hodana, advokát so sídlom M. G. XX, V., o určenie neplatnosti odstúpenia od darovacej zmluvy, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 5C/1/2017-108 zo dňa 12.02.2019, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie tak, že

U r č u j e za neplatné odstúpenie žalovanej zo dňa 11.3.2016 a zo dňa 7.4.2016 od darovacej zmluvy uzavretej dňa 3.11.2015 medzi žalobcom ako obdarovaným a žalovanou ako daryňou, predmetom ktorej zmluvy bola nehnuteľnosť - pozemok parc. č. KN-E 1986, orná pôda o výmere 3674 m², zapísaný na LV č. XXXX pre kat. územie Y. v spoluvlastníckom podiele 1/6.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej iba „okresný súd“) zamietol žalobu, ktorou sa domáhal žalobca o určenie neplatnosti odstúpenia žalovanej zo dňa 11.3.2016 a 7.4.2016 od darovacej zmluvy uzavretej dňa 3.11.2015 medzi ním - žalobcom ako obdarovaným a žalovanou ako darcom, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť, pozemok parc. č. KN-E 1986 - orná pôda o výmere 3674 m² zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. Y. v spoluvlastníckom podiele 1/6.

2. Okresný súd konštatoval, že žalobca podal v súdnej veci určovaciu žalobu v zmysle § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, na požadovanom určení má aj naliehavý právny záujem. Predmetnou žalobou sa domáha žalobca ochrany svojho vlastníckeho práva, ktoré má nadobudnúť na základe právneho úkonu - darovacej zmluvy, ktorý v dôsledku napadnutého odstúpenia od tohto právneho úkonu má byť od počiatku zrušený, z tohto dôvodu je právne postavenie žalobcu neisté a žalobou možno túto neistotu odstrániť. Navyše, žalobca bol aj v rámci správneho konania Okresným úradom Ružomberok, odbor katastrálny odkázaný na podanie takejto určovacej žaloby, pretože platnosť odstúpenia žalovanej od darovacej zmluvy rozporuje.

3. Pri svojich skutkových zisteniach vychádzal súd najmä z výsluchu žalovanej, svedkov (O. O., Mgr. S. M.) z listinných dôkazov (darovacia zmluva uzatvorená dňa 3.11.2015 medzi žalovanou a žalobcom, list žalovanej zo dňa 11.3.2015 - označený ako zrušenie darovacej zmluvy V - 2645/2015, list zo dňa 7.4.2016 - označený ako rozhodnutie o prerušení konania V 2645/2015 - vyjadrenie, výpis

z listu vlastníctva č. XXXX v k.ú. Y.) a aj z obsahu pripojeného spisu Okresného úradu Ružomberok, katastrálny odbor V 2645/2015. Z obsahu tohto spisu zistil, že dňa 1.12.2015 bol Okresnému úradu Ružomberok, katastrálny odbor doručený návrhom Mgr. S. M. návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy zo dňa 3.11.2015. Okresný úrad rozhodnutím zo dňa 22.12.2015 prerušil katastrálne konanie za účelom odstránenia nedostatkov (nesúlad údajov - adresy trvalého pobytu darykyne v darovacej zmluve a v osvedčení podpisu). Dňa 11.3.2016 bolo Okresnému úradu Ružomberok katastrálny odbor doručené podanie žalovanej zo dňa 11.3.2016 označené ako „ Zrušenie darovacej zmluvy - V 2645/2015 - oznámenie“ v ktorom žalovaná uviedla, že 1/6 svojho spoluvlastníckeho podielu mienila predať, a to nie jednej osobe Z. O. ale trom osobám, okrem Z. O. aj S. O. a O. O., nevedomila si však, že jej na podpis bola predložená darovacia zmluva, ktorú podpísala, preukázateľne bola uvedená do omylu a ide o neplatný právny úkon. Na základe uvedeného podania Okresný úrad Ružomberok, katastrálny odbor, rozhodnutím zo dňa 17.3.2016 prerušil konanie za účelom odstránenia zistených nedostatkov. V zmysle uvedeného rozhodnutia žalovaná listom zo dňa 7.4.2016 doručeným Okresnému úradu Ružomberok, katastrálny odbor oznámila, že odstupuje od darovacej zmluvy V 2645/2015 z dôvodov uvedených v písomnom vyjadrení zo dňa 11.3.2016.

4. Z obsahu z výpisu listu vlastníctva č. XXXX súd považoval za preukázané, že žalobca aj jeho bratia O. O. a K. O. sú spoluvlastníkmi nehnuteľnosti evidovanej ako parcela registra KN E č. 1986 o výmere 3674 m² - orná pôda v k. ú. Y. v podiele 5/18-in a žalovaná v podiele 1/6 k celku. Na predmetnom liste vlastníctva pod B2 je vyznačená plomba na základe V 2645/2015 z dôvodu, že Okresný úrad Ružomberok, katastrálny odbor rozhodnutím zo dňa 13.1.2017 prerušil vkladové konanie, ktoré sa začalo na návrh Mgr. S. M. na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na základe darovacej zmluvy, uzavretej medzi žalovanou ako darykyňou a žalobcom ako obdarovaným dňa 3.11.2015,- a to až do právoplatného ukončenia súdneho sporu o neplatnosť odstúpenia od darovacej zmluvy, nakoľko žalovaná ako darykyňa listom zo dňa 6.5.2016 doručeným žalobcovi ako obdarovanému dňa 20.5.2016 mu oznámila, že odstúpila od darovacej zmluvy V 2645/2015 v celom rozsahu z dôvodu, že bola uvedená do omylu.

5. Okresný súd darovaciu zmluvu zo dňa 3.11.2015 uzatvorenú medzi stranami sporu (zároveň účastníci zmluvy) kvalifikoval za platný právny úkon obsahujúci všetky zákonom vyžadované náležitosti. Žalovaná pri podpise uvedenej listiny konala podľa názoru súdu síce v omyle v pohnútku, čo ale bez ďalšieho nemá vplyv na platnosť právneho úkonu, ale zakladá možnosť žalovanej odstúpiť od zmluvy podľa § 48 Občianskeho zákonníka.

6. Podľa názoru súdu vada v prejave vôle žalovanej spočíva v tom, že sa domnievala, že podpisuje kúpnopredajnú zmluvu, ktorou svoj spoluvlastnícky podiel 1/6 na predmetných nehnuteľnostiach prevádza žalobcovi a jeho súrodencom O. O. a S. O.. Žalovaná, aj svedok O. O. zhodne vypovedali, že medzi stranami sporu prebiehali rokovania ohľadne uzavretia kúpnopredajnej zmluvy, žalovaná však nikdy neuvažovala o darovaní svojho spoluvlastníckeho podielu výlučne žalobcovi. Rovnako žalobca netvrdil, ani nepreukázal, žeby pred podpísaním samotnej darovacej zmluvy prebiehali medzi ním a žalovanou ako darykyňou dojednania ohľadne uzatvorenia darovacej zmluvy. Sporové strany ohľadne darovacej zmluvy ani nekomunikovali, čo možno vyvodit' i z toho, že samotný obdarovaný ktorý poveril vypracovaním predmetnej zmluvy Mgr. S. M. nemal k dispozícii ani správne osobné údaje darykyne, keď v úvodnej časti darovacej zmluvy sa uvádza nesprávny údaj o jej trvalom bydlisku. Po vykonanom dokazovaní súd uzavrel, že žalovaná nebola oboznámená s obsahom listiny ktorú dňa 3.11.2015 podpísala na Obecnom úrade v Ľubochni, sama priznala, že si obsah listiny neprečítala, podpísala len stranu, ktorú jej predložil obdarovaný Z. O., pričom okolnosť, že žalovaná si neprečítala listinu, ktorú podpisuje súd nepričítal na jej ťarchu, nakoľko žalovaná vzhľadom na blízky príbuzenský vzťah (ktorý sa deklaruje i v čl. III. bod 3.3 zmluvy) dôverovala žalobcovi a nemala potrebu si obsah listiny preverovať. Za nepreukázané vyhodnotil súd tvrdenie svedka Mgr. S. M. o tom, že pri podpise zmluvy mal žalovaný s obsahom darovacej zmluvy oboznámiť, vzhľadom na zistené rozpory vo výpovedi tohto svedka a žalovanej. Žalovaná tvrdila, že pri podpísaní darovacej zmluvy bola sama so žalobcom a svedok čakal vonku pred obecným úradom a z výpovede svedka vyplynulo, že tento mal prísť pre žalovanú a spolu sa mali dostaviť na obecný úrad, kde jej mal vysvetliť náležitosti predmetnej listiny. Druhý účastník zmluvného vzťahu - žalobca sa na pojednávanie nedostavil zo zdravotných dôvodov, predložil písomné vyjadrenie v ktorom uviedol, že si podrobnosti a okolnosti podpisu predmetnej listiny nepamätá a nevedel sa jednoznačne vyjadriť ani k tomu, či bol na obecnom úrade pri podpise listiny sám alebo s S. M. alebo s M. E..

7. Okresný súd vyhodnotil za preukázané, že u žalovanej došlo k omylu v pohnútke pri uzatváraní právneho úkonu - darovacej zmluvy, čo nespôsobuje síce neplatnosť samotného právneho úkonu ale zakladá možnosť odstúpenia od zmluvy, túto možnosť žalovaná aj využila, od zmluvy odstúpila, následne sa zmluva od začiatku zrušuje. Okolnosť, že k odstúpeniu žalovanou od darovacej zmluvy došlo s odstupom času niekoľkých mesiacov od podpisu zmluvy, považoval súd za právne bezvýznamnú. Dôvod žalobcom namietanej neplatnosti odstúpenia žalovanej od predmetnej darovacej zmluvy preukázaný nebol. Žalovaná od darovacej zmluvy odstúpila platne, jej odstúpenie od zmluvy má záväzkovo aj vecno - právne účinky v dôsledku čoho sa obnovuje pôvodný stav, t.j. zo zákona sa obnovuje vlastnícke právo prevodcu.

8. Podľa § 255 Civilného sporového poriadku okresný súd priznal náhradu trov prvoinštančného konania úspešnej žalovanej voči žalobcovi a dodal, že o jej výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

9. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, domáhal sa zmeny, v rámci nej vyhovieť žalobe, alternatívne žiadal zrušiť rozsudok a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

10. Odvolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci, mal za to, že súd vo svojej argumentácii vychádzal z právnej teórie a judikatúry zohľadňujúcej právny stav a znenie § 48 a § 49 Občianskeho zákonníka do 31.12.1991. Podľa názoru odvolateľa konanie v omyle podľa § 49 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31.12.1991 malo úplne iné právne účinky ako konanie v omyle v zmysle § 49a Občianskeho zákonníka v znení platnom od 1.1.1992 prijatého novelou Občianskeho zákonníka č. 509/1991 Zb. Právna úprava v § 48 a § 49 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991 zakotvuje v prípade omylu právo odstúpiť od zmluvy, právna úprava podľa § 49a Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.1992 a platná až do súčasnosti upravuje právo dotknutého účastníka dovoliť sa relatívnej neplatnosti zmluvy.

11. Ak súd považoval konanie žalovanej za konanie v omyle a z tohto dôvodu odvodzuje jej právo od zmluvy odstúpiť poukazujúc na § 48 a § 49a Občianskeho zákonníka v aktuálne platnom znení, evidentne ide o nesprávne právne posúdenie.

12. Odvolateľ cituje znenie § 49 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991 a jeho znenie účinné od 1.1.1992 ako § 49 a § 49a. Zdôraznil, že od 1.1.1992 konštantná súdna prax v prípade konania v omyle odkazuje na dovolanie sa relatívnej neplatnosti zmluvy a omyl v pohnútke je hodnotený ako právne irelevantný. Prvostupňový súd iba v bode 25, prvá veta odôvodnenia s odkazom na § 48 a § 49 OZ tvrdí možnosť konajúceho v omyle od zmluvy odstúpiť, čo zjavne nie je tak podľa znenia zákona účinného od 1.1.1992.

13. V súčasnosti platný Občiansky zákonník neobsahuje ustanovenie, ktoré by umožňovalo jednej zo zmluvných strán od zmluvy odstúpiť z dôvodu omylu, vychádzajúceho zo skutočnosti, ktorá je pre uskutočnenie právneho úkonu rozhodujúca alebo z dôvodu omylu v pohnútke. Naopak, Občiansky zákonník v § 49a určuje, že právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca a osoba, ktorej bol právny úkon určený tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Pritom podľa § 40a Občianskeho zákonníka sa aj takýto právny úkon považuje za platný dovtedy, pokiaľ sa neplatnosti osoba nedovolá. Čo sa týka samotného posúdenia neplatnosti odstúpenia od predmetnej zmluvy, konanie v omyle ako dôvod odstúpenia prezentovaný žalovanou nie je zákonným dôvodom na odstúpenie od zmluvy podľa v súčasnosti platnej právnej úpravy, následne jej odstúpenie od predmetnej zmluvy je neplatným právnym úkonom. Z vykonaného dokazovania bolo tiež preukázané, že v darovacej zmluve uzatvorenej 3.11.2015 si strany zmluvne nedohodli možnosť jednostranným právnym úkonom od nej odstúpiť. Hoc žalovaná namietala, že konaním žalobcu bola pri uzatváraní darovacej zmluvy uvedená do omylu, o ktorom keby vedela, zmluvu by nikdy neuzavrela, napriek tejto skutočnosti sa vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy v zmysle ust. § 40a OZ na súde nedomáha.

14. Odvolateľ považuje za nesprávny aj záver okresného súdu o tom, že u žalovanej došlo k omylu v pohnútke pri uzatváraní právneho úkonu. Žalovaná pred súdom tvrdila, že zmluvu si neprečítala,

myslela si, že uzatvára kúpnu zmluvu dokonca s viacerými osobami, dôverovala žalobcovi. Ak sa aj pripustí, že si žalovaná zmluvu pred jej podpísaním neprečítala, buď vedela, že sa jedná o darovaciu zmluvu a až neskôr si uvedomila následky svojho konania (ktoré chcela zvrátiť), alebo nevedela, že sa jedná o darovaciu zmluvu, takýto záver je ale veľmi nepravdepodobný, aj úplne vylúčený najmä preto, že darovacia zmluva zo dňa 3.11.2015 pozostáva z dvoch listov, ktoré boli zviazané na titulnej strane, je hneď v záhlaví hrubým písmom uvedené, že sa jedná o darovaciu zmluvu, následne pod tým je uvedené, že darykyňou je žalovaná a obdarovaným je žalobca. Pod označením zmluvných strán je hrubým písmom zvýraznená nehnuteľnosť, ktorá je predmetom darovania. Darovacia zmluva je úplne prehľadná a písaná dostatočne veľkým písmom. Na poslednej strane zmluvy je nad menom a priezviskom žalovanej uvedené čitateľne a dostatočne veľkým a hrubým písmom slovo „Darca“, pričom hneď vedľa nad menom a priezviskom žalovaného uvedené čitateľne a dostatočne veľkým a hrubým písmom slovo „Obdarovaný“. Tvrdenia žalovanej označuje odvolateľ za nevierohodné, ktoré predstavujú iba jej účelovú obranu v stave akútnej dôkaznej núdze. Z jej výsluchu napokon vyplýva, že vedela, čo znamená darovacia zmluva a aké sú následky takého úkonu. S týmto vedomím osvedčila svoj podpis na listine o ktorej tvrdí, že si neprečítala, respektíve, že mala k dispozícii len druhú stranu, čo nie je pravdivým tvrdením a súd uvedené jej tvrdenie nemal v konaní ani preukázané. Žalovaná mala možnosť sa takémuto omylu vyhnúť vlastnou starostlivosťou a aspoň minimálnym zodpovedným prístupom (prečítaním zmluvy a označenia zmluvnej strany hrubým písmom ako darykyňa priamo pri svojom podpise). Okolnosť, že si žalovaná podpisovanú listinu neprečítala je správaním, ktoré nepredstavuje ani obvyklú mieru starostlivosti, ktorú možno vyžadovať. Takýto prístup žalovanej k vykonaniu právneho úkonu nemôže požívať vyššiu právnu ochranu ako dobromyseľnosť druhej zmluvnej strany. Aj Mgr. S. M. vypočutý ako svedok uviedol vo svojej svedeckej výpovedi, že žalovanú poučil o následkoch spojených s uzatvorením darovacej zmluvy ako aj o tom, že nehnuteľnosť daruje žalobcovi v podiele 1/6. Potvrdil aj motiváciu prečo sa žalovaná rozhodla nehnuteľnosť darovať žalobcovi a prečo neskôr zmenila názor na nátlak svedka O. O., ktorý na výsledku tohto konania má záujem, pretože mal byť podľa slov žalovanej medzi kupujúcimi predmetného pozemku. Svedok M. potvrdil, že už 4 mesiace pred podpisom zmluvy sa dohodli na uzatvorení darovacej zmluvy z dôvodu nevhodného správania sa bratranca žalovanej - O. O. voči žalobcovi, ďalej potvrdil, že žalovaná si zmluvu prečítala ešte pred jej podpísaním, pretože ešte čakali na pracovníčku úradu, ktorá aj jej podpis overovala dlhší čas. Iba žalovaná tvrdila niečo iné, avšak bolo to jej skutkové tvrdenie, následne ju zaťažovala povinnosť svoje skutkové tvrdenie preukázať, tak sa ale nestalo, v spore dôkazné bremeno neuniesla.

15. Ani prípadný prejav vôle ku ktorému došlo v dôsledku omylu ešte neznamená, že vôľa konajúceho je vadná. Ustanovenie § 49a Občianskeho zákonníka upravuje omyl vo vôli, to znamená tzv. vnútorný omyl. Právna podstata tohto omylu spočíva v tom, že konajúca osoba nemá správnu alebo dostatočnú predstavu o dôsledkoch právneho úkonu. Takáto vada však môže mať za následok relatívnu neplatnosť a nezakladá právo od zmluvy odstúpiť ako to uvádza okresný súd na strane 8 s odkazom na § 48 a § 49 Občianskeho zákonníka.

16. Vôľa žalovanej darovať nehnuteľnosť žalobcovi je výkladom objektívne pochopiteľná a žalobkyňa ako typický účastník túto vôľu bez rozumných pochybností o jej obsahu musela aj adekvátne vnímať. Zmluva obsahuje záverečnú klauzulu v čl. V, nachádzajúcu sa na druhej strane zmluvy bezprostredne nad podpisom žalovanej, z tejto klauzuly vyplýva, že účastníci si zmluvu prečítali, s jej obsahom bezvýhradne súhlasia, vyjadruje ich slobodnú, určitú, zrozumiteľnú a vážnu vôľu, ktorú na znak súhlasu aj vlastnoručne podpísali. Podpis žalovanej bol riadne overený pred Obecným úradom Ľubochňa, pričom pod jej podpisom a uvedením mena je táto jednoznačne vymedzená ako strana zmluvy v postavení darcu. Pokiaľ účastníci zmluvy nedohodli možnosť jednostranného odstúpenia od darovacej zmluvy, Občiansky zákonník takúto možnosť pri darovacej zmluve nepripúšťa (odkazuje odvolateľ aj na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 1.3.2012 sp.zn. 16 Co/33/2012).

17. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiada potvrdenie rozsudku pre vecnú správnosť. Podľa jej názoru bol z vykonaného dokazovania jednoznačne preukázaný konštatačný záver súdu, že u nej došlo k omylu v pohnútku pri uzatváraní právneho úkonu, ktorý omyl nespôsobuje neplatnosť samotného právneho úkonu, ale zakladá možnosť odstúpenia od zmluvy, ktorú možnosť ona - žalovaná využila a v priebehu vkladového konania listom zo dňa 6.5.2016 doručeným druhému účastníkovi zmluvného vzťahu - žalobcovi dňa 20.5.2016 aj oznámila, že odstúpila od darovacej zmluvy, čím sa zmluva od začiatku zrušuje. V tejto súvislosti je úplne bezvýznamné, že k odstúpeniu od darovacej zmluvy došlo s odstúpením niekoľkých mesiacov od jej podpisu.

18. Žalobca v následnej písomnej reakcii zotrval na dôvodoch svojho odvolania. Opakovane poukázal na to, že konanie v omyle, ktorý dôvod pre odstúpenie od zmluvy uviedla žalovaná, nie je zákonným dôvodom odstúpenia od zmluvy, ale spôsobuje v zmysle § 49a Občianskeho zákonníka relatívnu neplatnosť zmluvy, ktorej sa žalovaná v priebehu konania ani nedovolávala. Odstúpenie žalovanej od zmluvy mu oznámené dňa 20.5.2016 listom zo dňa 6.5.2016 považuje za neplatné. V priebehu súdneho konania upozornil tiež na to, že zákon pri právnej úprave záväzkových vzťahov obsahuje presný výpočet dôvodov pre ktoré je možné od právneho úkonu odstúpiť a taxatívne určuje dôvody pre možnosti odstúpenia ako adresného jednostranného právneho úkonu, ktorý má ďalekosiahly dopad na právnú istotu pre účastníkov záväzkovo-právnych vzťahov, v tomto smere poukazoval na obdobné konanie sp. zn. 10Co/73/2017 Krajského súdu v Žiline. V aktuálne súdnej veci je podstatné posúdenie, či nastali účinky odstúpenia od zmluvy žalovanou.

19. Žalovaná na predchádzajúce podanie žalobcu už nereagovala.

20. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej iba „CSP“), po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote na to oprávnená strana sporu, proti rozsudku, ktorému odvolanie je prípustné, odvolací súd postupujúc podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP zmenil rozsudok okresného súdu podľa § 388 CSP tak, že žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel.

21. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného okresným súdom, aplikovanú hmotnoprávnú úpravu vyložil odlišne než súd prvej inštancie

22. Vykonané dokazovanie preukázalo, že žalovaná (v postavení darykyne) a žalobca (v pozícii obdarovaného) podpísali dňa 3.11.2015 darovaciu zmluvu, predmetom ktorej bolo darovanie pozemku parc. č. KN-E 1986 - orná pôda o výmere 3674 m², zapísaný na LV č. XXXX v k. ú. Y. v podiele 1/6-ine žalovanou žalobcovi. Žalovaná písomným podaním označeným ako „Zrušenie darovacej zmluvy pod V 2645/2015 zo dňa 11.3.2016“ oznamuje Okresnému úradu Ružomberok - katastrálny odbor, že bola uvedená do omylu, pretože „pozemok“ nedarovala, ale mienila tento predať a nie iba jednej osobe, ale trom. Žalovaná doručila správnomu orgánu aj ďalšie podanie ňou označené ako „Rozhodnutie o prerušení konania V 2645/2015“ vyjadrenie zo dňa 7.4.2016, v ktorom uviedla, že od Darovacej zmluvy V 2645/2015 odstupuje z dôvodov, ktoré uviedla prostredníctvom svojho právneho zástupcu v písomnom vyjadrení dňa 11.3.2016. Predmetné listiny (podania) svojím obsahom preukazujú nespochybniteľný jednostranný prejav vôle žalovanej ktorou od darovacej zmluvy odstúpila, odstúpenie od zmluvy z dôvodov uvádzaných v podaniach zo dňa 7.4.2016, 11.3.2016 žalobcovi/adresátovi žalovaná oznámila podaním zo dňa 6.5.2016 doručeným 20.5.2016.

23. V súdnej veci sa krajský súd stotožnil s názorom okresného súdu, že ide o určovaciu žalobu podanú podľa § 137 písm. p) Civilného sporového poriadku, na takejto žalobe žalobca má naliehavý právny záujem, keďže v dôsledku písomne oznamovaného odstúpenia od darovacej zmluvy žalovanou (darykyňou) katastru, potom aj žalobcovi, existuje spornosť v dôsledku ktorej je právne postavenie žalobcu (jeho vlastníctvo k predmetu darovania) je neisté.

24. Prejudiciálny záver súdu konštatujúci platnosť darovacej zmluvy ani jedna zmluvná strana nenamietala. Treba súhlasiť s názorom okresného súdu, že odstúpiť je možné len od platnej zmluvy.

25. Odstúpenie od zmluvy je jednostranným právnym úkonom adresovaným druhej zmluvnej strane, ktorým sa ruší zmluvný záväzkový vzťah. Občiansky zákonník v účinnom znení v § 48 ods.1 predpokladá iba dve situácie, ktoré umožňujú odstúpenie od zmluvy a to vtedy : a.) ak možnosť odstúpenia od zmluvy predpokladá zákon alebo b.) ak možnosť odstúpenia zmluvné strany dohodli. Podľa § 48 ods.2 Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené, alebo účastníkmi dohodnuté inak.

26. V súdnej veci je preukázané, že v darovacej zmluve zmluvné strany možnosť jednostranného odstúpenia od darovacej zmluvy nedohodli.

27. Občiansky zákonník pripúšťa v § 48 ods. 1 odstúpenie od zmluvy ako zákonný dôvod zrušenia zmluvy z rôznych dôvodov, napr. v § 49 Občianskeho zákonníka ak účastník uzavrel zmluvu v tiesni za

nápadne nevýhodných podmienok - takýto dôvod odstúpenia od zmluvy žalovaná vo svojich podaniach ani neuvádzala.

28. Hoc Občiansky zákonník v § 48 ods.1 zakotvuje možnosť odstúpenia od zmluvy ak to predpokladá zákon, avšak konanie zmluvnej strany v omyle (vrátane omylu v pohnútkach) podľa názoru odvolacieho súdu nezakladá zákonný dôvod pre jednostranné odstúpenie od zmluvy podľa § 48 ods.1 Občianskeho zákonníka. Okresný súd konštatuje v súdnej veci vadu v prejave vôle žalovanej spočívajúcu v tom, že sa domnievala, že podpisuje kúpno-predajnú zmluvu. Aj žalovaná vo svojich podaniach dôvody odstúpenia vyvodila z toho, že bola uvedená do omylu. Treba dať za pravdu odvolateľovi, že odstúpenie od zmluvy v dôsledku omylu umožňovala hmotnoprávna úprava v znení účinnom do 31.12.1991. S účinnosťou od 1.1.1992 dôsledky omylu konajúcej osoby upravuje Občiansky zákonník v § 49a v znení „ právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca a osoba, ktorej bol právny úkon určený tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne“. Napokon vada vôle v prípade omylu má za následok len jeho relatívnu neplatnosť (§ 40a OZ) a v takomto prípade dotknutý účastník má právo dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Pokiaľ ale dotknutý účastník relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa nedovolá, aj za stavu, že by bol právny úkon urobený v omyle sa považuje za platný.

29. Keďže účinná hmotnoprávna úprava neumožňuje odstúpenie od zmluvy pre vadu vôle v prípade omylu, žalobkyňa inštitút jednostranného odstúpenia od zmluvy z tvrdených dôvodov využiť nemohla. V prípade konania v omyle (pre vadu vôle) právnym prostriedkom ochrany žalobkyne mohlo byť iba dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Následne odvolací súd musel dať za pravdu odvolateľovi, že jednostranný prejav vôle žalovanej zo dňa 11.3.2016 a 7.4.2016 o odstúpení od darovacej zmluvy uzavretej dňa 3.11.2015, oznamované ňou žalobcovi aj písomne (dňa 22.5.2016) je neplatný úkon a právne účinky jednostranného odstúpenia žalovanou od darovacej zmluvy nenastali (podľa zákona nastať ani nemohli). Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil a žalobe žalobcu vyhovel v znení ako je uvedené vo výrokovej vete rozsudku.

30. Podľa § 396 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodol odvolací súd o náhrade trov celého konania (prvoinštančné i odvolacie). Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku riadiac sa princípom úspechu/neúspechu strán sporu, priznal žalobcovi v konaní plne úspešnému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanej - neúspešnej v spore. Odvolací súd dodáva, že o výške náhrady trov rozhodne postupom podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku okresný súd.

31. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody), čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.